

شیوه نامه تشکیل و فعالیت اندیشگاه سلامت استان

۱- تعریف ها:

۱-۱- اندیشگاه یا اتاق فکر: محلی برای گفتگوی صاحب نظران درباره موضوعات چالش زای اولویت دار بر سر راه توسعه پایدار سلامت محور استان، اتاق فکر دانشگاه علوم پزشکی استان نهادی است وابسته به دانشگاه که در پیوند با دبیرخانه سیاست گذاری سلامت استان فعالیت می کند. دبیرخانه مسئول تامین منابع انسانی، مالی و تدارکاتی مورد نیاز اتاق فکر- و ایستگاه تحقیقاتی آن - است.

۱-۲- اندیشه: پیشنهاد فردی صاحب نظر یا دارای تجربه که چون به کار گرفته شود نتیجه آن حل مشکلات و مسائل کوچک مرتبط با سلامت، تغییر در روش های منتهی شونده به سلامت مردم و محیط، کمک به توسعه و ارتقای سلامت یا نوعی خلاقیت و نوآوری در نظام سلامت استان خواهد بود. هر اندیشه باید به چند پرسش مهم پاسخ دهد: چه کنیم؟ چرا؟ چگونه؟ برای چه کسانی؟ و پیش نیاز عملی شدن این انگیزه چیست؟

۱-۳- موضوعات اولویت دار: برای دست یافتن به توسعه پایدار و سالم استان، موضوعات چالش زا توسط دبیرخانه سیاست گذاری سلامت استان تعیین و توسط اعضای اتاق فکر اولویت بندی می شود. تا همه بتوانند اندیشه های خود در ارتباط با آنها مطرح سازند و در نشست های اندیشگاه درباره آنها گفتگو و ارائه طریق شود.

۱-۴- گزارش موضوعی: در پایان بحث درباره هر موضوع خاص، گزارشی تنظیم میشود که دست کم موارد زیر را در خود دارد: عنوان موضوع، هدف و تاریخ جلسه یا جلسات مربوط: مخاطبان و شرکت کنندگان: شواهد و تحلیل وضعیت شامل وضعیت کنونی در قیاس با گذشته و روند آن، نتیجه بدست آمده از گفتگو درباره موضوع مورد بحث و گام های پیش بینی شده برای بعد

۱-۵- حمایت طلبی: به معنای درمیان گذاردن نتایج کار اتاق فکر با سیاست گذاران، توجیه مستدل ضرورت عمل کردن به فکر پیشنهادی و چانه زنی (lobbying) برای تحت تاثیر قرار دادن روند های حقوقی، قانون گذاری و نگرش هاست. محقق حمایت طلب، به تبع پشتوانه سازمانی یا علمی و یا نمایندگی جمع خاص، نقش راهگشا یا تسریع کننده (catalyst) در تغییر را بازی می کند و در این راه از شیوه های زیر کمک می گیرد.

* شناسایی سیاست گذاران کلیدی

* یافتن موثرترین ره های اثر گذاری

* آماده سازی مستندات توجیهی

* چانه زنی (lobbying) و تبلیغ

* یاری گرفتن از حمایت رسانه ای (رسانه ها، نشر، کنفرانس و ملاقات ها)

۲- هدف: برقراری ارتباط با صاحبان فرایندهای ناظر بر سلامت در بخش سلامت با دیگر بخش های توسعه ، اعلام موضوعات اولویت دار که باید درباره آنها اندیشه شود، دریافت اندیشه ها درباره موضوعات اعلام شده ، فراهم آوردن فهرستی دسته بندی شده از اندیشه ها ، و سرانجام حمایت طلبی برای کاربردی ساختن اندیشه ها .

۳- ارکان : اتاق فکر زیر نظر شورای سیاست گذاری سلامت استان کار می کند. ایستگاه تحقیقاتی بازوی پژوهشی اتاق فکر را تشکیل می دهد. اتاق فکر توسط مسوولی که به پیشنهاد دبیرخانه و با حکم رییس دانشگاه به این سمت گمارده خواهد شد، اداره می شود. رییس اتاق فکر ، رییس دبیرخانه شورای سیاست گذاری سلامت ، سه کارشناس برگزیده برای همکاری با اتاق فکر و یک مسئول دفتری ، اعضای ثابت اندیشگاه علوم پزشکی را تشکیل می دهند. جلسات عادی اندیشگاه با حضور اعضای ثابت و حسب مورد دعوت شدگان به جلسه تشکیل می شود

• در سال نخست فعالیت ، اندیشگاه با اعلام قبلی موضوع یا موضوع های در اولویت ، از همه صاحبان تجربه و فکر در دانشگاه علوم پزشکی و دیگر بخش های توسعه دعوت به عمل می آورد تا با حضور در جلسه هم اندیشی اتاق فکر اندیشه های خود را در میان گذارند.

۴- شرح وظایف و اختیارات :

۴-۱- برقراری ارتباط :

برای برقراری بیشترین ارتباط میان اتاق فکر و همه صاحبان اندیشه باید روز و ساعت جلسات هم اندیشی اتاق فکر ، مکرر به اطلاع همه آنان که در درون بخش یا در دیگر بخش های توسعه آماده نشر اندیشه های خویش اند برسد: جلسات هم اندیشی اتاق فکر دست کم در نخستین سال فعالیت آن به روی همگان باز باشد، جلسات به نوعی اداره شود که همگان فرصت بیان بیابند: و اندیشه ها بدون نقد و ارزیابی در جلسه ، به درستی یادداشت شود.

باید به همگان اعلام داشت که اولاً توجه به اندیشه های آنان الزاماً "نیازمند حضورشان در جلسات اتاق فکر نیست و فرستادن نظرات مکتوب نیز همان اثر را خواهد داشت: و ثانیاً" اندیشه ی طرح شده مرحله ی پشت سر می گذارد که الزاماً ممکن است به درجه حمایت طلبی یا کاربردی شدن نرسد.

گذشته از اینکه باین شیوه از دست دراندر کاران اجرا نظر خواهی می شود، از اتاق فکر انتظار می رود از راه دست زدن به تحقیق و مطالعه مستمر نیز امکان دست یافتن به اندیشه های گره گشا را از دست ندهد.

۴-۲ دسته بندی اندیشه ها: اندیشه های پیشنهاد شده به اتاق فکر یا آنچه از دیگر راهها بدست می آید بنا به طبیعت و پیچیدگی اندیشه در یکی از چهار دسته زیر قرار می گیرد:

*اندیشه ای که از آن می توان برای حل مشکلی ملموس استفاده کرد

*اندیشه ای که تغییر در روشهای جاری را در خود دارد.

*اندیشه ای که حاصل آن توسعه کلی یا ارتقا سلامت مردم است.

*اندیشه ای از نوع فکر بکر و نو آور

۴-۳ تدوین شناسنامه: اتاق فکر پس از غربال کردن پیشنهادها و اندیشه ها از نظر اعتبار وامکان پذیری ، برای هر اندیشه مقبول شناسنامه ای فراهم می آورد که در آن خاستگاه اندیشه (فرد یا منبع مطالعه)، زمان دست یافتن به اندیشه و کاری که قرار است درباره آن صورت گیرد. (قرار گرفتن در اولویت حمایت طلبی ، سفارش تحقیق ، طرح در جلسات بعدی اتاق و) مشخص می شود.

۴-۴ بازخورد مکتوب : باز خورد مکتوب و در خور به اشخاص حقیقی که اندیشه خود را با اتاق فکر در میان گذارده اند ، می بایست از کارهای ثابت اتاق فکر در برابر صاحبان اندیشه باشد.

۴-۵ حمایت طلبی برای کاربردی شدن اندیشه : کاربردی کردن اندیشه از وظایف بخشی دیگر در دانشگاه است . از اندیشگاه استان تنها انتظار می رود برای کاربردی شدن نتایج کار خویش حمایت طلبی کند.

اندیشگاه در ساختار برنامه جامع سلامت استان و دبیر خانه سیاست گذاری نقش مشورتی در تولید اندیشه های خلاق ، نو آور و کاربردی دارد و از منظر جایگاه ، بازوی فکری دبیرخانه و اعضای کار گروه سلامت و امنیت غذای استان را تشکیل می دهد.

۵-روش اجرا (مراحل انجام کار) : پیش بینی می شود اتاق فکر دو نوع جلسه داشته باشد:

*اول ، جلسات منظم اعضای ثابت اتاق که هر دو هفته یک بار در محل اندیشگاه تشکیل می شود:

*دوم، جلسات هم اندیشی برای کسب اندیشه ای پیشنهادی که با دعوت عام از همه صاحبان اندیشه و دست در کاران اجرایی شکل می گیرد. جلسات هم اندیشی ممکن است در سال اول فعالیت اتاق هر سه ماه یکبار و در سال های بعدی با تواتر کمتر - مثلا هر شش ماه - برگزار شود.

در همه جلسات رعایت اصول برگزاری جلسات موثر (داشتن آمادگی کافی، تنظیم دانش پایه مرتبط با موضوع، داشتن هدف مشخص و اداره منطقی جلسه و رعایت نوبت و زمان) ضرورت دارد.

اعضای ثابت اتاق در نخستین جلسات خود موضوعات زیر را در دستور کار قرار می دهند و درباره آنها تصمیم روشن می گیرند: شیوه امکان سنجی و معیارهای اولویت بندی اندیشه ها، روال تعیین تکلیف اندیشه ها (از اشخاص و از متون)، شیوه تهیه بانک اطلاعاتی اندیشه ها، شیوه باز خورد دادن به اشخاص حقیقی ارائه کننده اندیشه، روش شناسایی خبرگان و شیوه دعوت از آنان برای حضور در جلسات، معیارها و چارچوب ارجاع موضوع به ایستگاه تحقیقاتی، روال تدوین برنامه حمایت طلبی برای اندیشه های مقبول، شیوه اجرای حمایت طلبی تا دست یافتن به نتیجه، روال ارزیابی و مستند ساختن نتایج حاصل از کاربرد هر اندیشه در عمل، جزئیات شیوه تشکیل جلسات عادی و جلسات هم اندیشی، تدوین گزارش جلسات، تنظیم گزارش های موضوعی، شکل و محتوای گزارش سالانه اتاق فکر و همچنین شیوه پرداخت حق حضور در جلسه، حق نظردهی یا اندیشه پردازی، حق بهره وری معنوی و مادی و روش قانونمند تشویق اندیشه پردازان.

شکل گیری و گردش کار اندیشگاه استان به شرح زیر پیش بینی می شود:

۱- دبیرخانه سیاست گذاری سلامت استان، رئیس و کارشناسان و مسئول دفتری اتاق فکر را برای صدور حکم به رئیس دانشگاه پیشنهاد می کند.

۲- دبیرخانه، مقدمات تشکیل جلسات اندیشگاه را فراهم می آورد.

۳- نخستین جلسات اتاق فکر به تنظیم کارها و تعیین گردش کار و استانداردها (یاد شده در ماده ۶) اختصاص می یابد.

۴- هم زمان با نخستین جلسات اتاق فکر، دبیرخانه فهرست موضوع اولویت دار و چالش زا را که دستمایه کار اتاق فکر خواهد بود تنظیم می کند و در اختیار رئیس دانشگاه قرار می دهد.

۵- رئیس اندیشگاه در هر جلسه یکی از موضوعات چالش زا را در دستور بحث قرار می دهد تا با نظر اعضای ثابت و احيانا خبرگان دعوت شده به جلسه درباره آن گفتگو و تعیین تکلیف شود (کفایت بحث و تصمیم به تهیه

گزارش موضوعی ، ضرورت ادامه گفتگو در نشست بعدی اندیشگاه ، تقسیم کار برای بررسی بیشتر و گرد آوری شواهد ، ارجاع به ایستگاه تحقیقاتی).

۶- آنچه به ایستگاه تحقیقاتی ارجاع می شود با در خواست صحیح و بدون ابهام خواهد بود و نتیجه پس از پایان کار به صورت گزارش تحقیق و اندیشگاه اعلام می شود.

۷- دسته بندی و اولویت گذاری اندیشه هایی که شرکت کنندگان در جلسات هم اندیشی مطرح می کنند یا اندیشه هایی که ممکن است به صورت مکتوب از صاحبان نظر دریافت شود با نظر رئیس اندیشگاه و با تقسیم کار در میان اعضای ثابت اندیشگاه صورت می گیرد.

۸- فرایند حمایت طلبی برای اندیشه های پذیرفته شده اندیشگاه توسط رییس دانشگاه یا با تقسیم کار در میان اعضای آن پیشگیری می شود.

۹- مطالعه برای گرد آوری شواهد و تهیه گزارش های موضوعی و گزارش سالانه از راه تقسیم کار در میان اعضای ثابت اندیشگاه میسر خواهد شد.

۶- نظارت و ارزشیابی:

نظارت بر کار اندیشگاه با دبیرخانه سیاستگذاری سلامت استان است که رییس آن عضو ثابت اتاق فکر خواهد بود. هم زمان با تنظیم گزارش سالانه اندیشگاه کار آن برپایه نظم تشکیل جلسات عادی و هم اندیشی ، میزان اثر خبرگان خاص دعوت شده به جلسات، میزان اقبال کارشناسان و مدیران و خبرگان دانشگاه و دیگر بخش های توسعه به همکاری با اتاق فکر و اثر حمایت طلبی اندیشگاه برای کاربردی ساختن اندیشه ها و نتایج آن توسط دبیرخانه ارزیابی می شود.

پویایی و کاربردی شدن مصوبات کارگروه و احساس تعلق اندیشه وران و کارآفرینان استان به طرح جامع سلامت استان از جمله نتایج ارزشیابی خواهد بود.